

نظارت بر برنامه هسته ای ایران، سالانه 9.2 میلیون یورو هزینه دارد

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارشی که هفته آینده به شورای حکام ارائه می‌شود، اعلام می‌کند که انجام راستی‌آزمایی برنامه هسته‌ای ایران، سالانه به 9.2 میلیون یورو بودجه نیاز دارد.

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارشی که هفته آینده به شورای حکام ارائه می‌شود، اعلام می‌کند که انجام راستی‌آزمایی برنامه هسته‌ای ایران، سالانه به 9.2 میلیون یورو بودجه نیاز دارد. به گزارش فارس، شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز 25 آگوست (3 شهریور) برای بررسی برنامه جامع اقدام مشترک و نحوه اجرای آن، تشکیل جلسه می‌دهد. یوکیا آمانو مدیر کل آژانس قرار است در این نشست، ارزیابی خود را از نحوه راستی‌آزمایی پس از اجرای توافق، ارائه کند. در ادامه متن کامل این گزارش 5 صفحه‌ای که در تاریخ 14 آگوست (23 مرداد) تنظیم شده و خبرگزاری فارس به یک نسخه از آن دسترسی یافته، آمده است:

GOV/2015/53

14 آگوست 2015

راستی‌آزمایی و نظارت در جمهوری اسلامی ایران در سایه قطعنامه 2231 (2015) شورای امنیت سازمان ملل

گزارش مدیر کل

چکیده

این گزارش به بررسی پیامدهای مفاد مربوطه قطعنامه 2231 (2015) شورای امنیت سازمان ملل برای آژانس با توجه به آغاز اجرای راستی‌آزمایی و نظارت بر تعهدات مرتبط با هسته ای تعریف شده در برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، می‌پردازد.

اقدامات پیشنهادی

توصیه می‌شود که شورای حکام:

به گزارش مدیر کل توجه داشته باشد؛

اجازه اجرای راستی‌آزمایی و نظارت‌های لازم بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران آنطور که در برجام تعریف شده توسط مدیر کل و گزارش دهی مربوطه در کل طول دوره آن تعهدات در سایه قطعنامه 2231 شورای امنیت سازمان ملل (2015) را مشروط بر وجود منابع و منطبق با اعمال پادمانی استاندارد آژانس، صادر کند؛ و به آژانس اجازه دهد به مشاوره و تبادل اطلاعات با کمیسیون مشترک، آنطور که در این گزارش تعریف شده، بپردازد.

راستی‌آزمایی و نظارت در جمهوری اسلامی ایران در سایه قطعنامه 2231 (2015) شورای امنیت سازمان ملل

گزارش مدیر کل

الف. آخرین تحولات

الف. 1. چارچوب همکاری

در تاریخ 2 جولای 2015، مدیر کل برای پیشبرد کارها جهت حل تمام موضوعات باقی مانده مربوط به برنامه هسته ای ایران، از جمله شفاف سازی ابعاد احتمالی نظامی، در تهران دیدارهایی با آقای حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران (ایران) و آقای علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران داشت.

در تاریخ 14 جولای 2015، مدیر کل و معاون رئیس جمهور و آقای علی اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی ایران «نقشه راهی برای شفاف سازی موضوعات باقی مانده گذشته و حال مربوط به برنامه هسته ای ایران» به امضا رساندند (از اینجا به بعد با عبارت «نقشه راه» به آن اشاره می‌شود). نقشه راه، اقداماتی را که لازم است ذیل چارچوب همکاری، جهت تسریع و تقویت همکاری و گفت و گو بین آژانس و ایران با هدف حل تمامی موضوعات گذشته و حال، تا پایان سال 2015، که تاکنون بین آژانس و ایران حل نشده اند، شناسایی کرده است.

تا تاریخ 15 دسامبر 2015، مدیر کل ارزیابی نهایی خود را در مورد حل تمامی موضوعات گذشته و حال، آنطور که در ضمیمه گزارش نوامبر 2011 (GOV/2011/65) آمده است، برای اقدام شورای حکام، ارائه می‌کند.

الف. 2. برنامه اقدام مشترک و برنامه جامع اقدام مشترک

همانطور که پیشتر گزارش شد، در تاریخ 30 ژوئن 2015، E3+3 و ایران به نمایندگی از E3/EU+3 و ایران، از آژانس خواستند اقدامات مرتبط با هسته ای لازم برای راستی‌آزمایی و شفاف سازی در ایران را آنطور که در برنامه اقدام مشترک آمده، «تا اطلاع ثانوی»، انجام دهد.

در تاریخ 14 جولای 2015، E3/EU+3 (چین، فرانسه، آلمان، فدراسیون روسیه، بریتانیا، ایالات متحده آمریکا با نماینده عالی اتحادیه اروپا در امور خارجی و سیاست امنیتی) و ایران بر سر یک برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) توافق کردند. از مفاد

برجام، از جمله این است که «بر اساس» اجرای برنامه اقدام مشترک (شکل گرفته) و «اجرای کامل برجام، نسبت به ماهیت صرفا صلح آمیز برنامه هسته ای ایران، اطمینان می دهد».

مدیر کل از برجام استقبال و اعلام کرد که این توافق «فعالیت های بیشتر راستی آزمایی آژانس بین المللی انرژی اتمی در ایران را تسهیل می کند». وی به اعضای آژانس بین المللی انرژی اتمی اطلاع داد که از آژانس خواسته خواهد شد که «بر فعالیت های مرتبط با هسته ای تعریف شده در توافق، نظارت و راستی آزمایی کند» و اینکه او بعدا در مورد این درخواست و نحوه دریافت منابع مالی لازم برای آژانس، به آژانس شورای حکام گزارش داده و با آن رایزنی می کند.

ب. قطعنامه 2231 (2015) شورای امنیت

در تاریخ 20 جولای 2015، شورای امنیت قطعنامه 2231 (2015) را تصویب و در آن برجام را تأیید کرد. قطعنامه شورای امنیت، از جمله اعلام کرده است که این شورا به صورتی «قوی از نقش مستقل و اساسی آژانس بین المللی انرژی (آژانس) در راستی آزمایی پایبندی به موافقتنامه های پادمان، از جمله عدم انحراف مواد هسته ای اعلام شده به سمت اهداف غیراعلامی و عدم وجود مواد هسته ای غیراعلامی و فعالیت های هسته ای غیراعلامی، و در این چارچوب، در تضمین ماهیت انحصارا صلح آمیز برنامه هسته ای ایران، از جمله از طریق اجرای «چارچوب برای همکاری» که در تاریخ 11 نوامبر 2013 بین ایران و آژانس مورد موافقت قرار گرفت و «نقشه راه برای روشن سازی موضوعات معوقه گذشته و حال»، و با شناسایی نقش مهم آژانس در حمایت از اجرای کامل برجام» حمایت می کند.

شورای امنیت در این قطعنامه، از مدیر کل می خواهد:

اقدامات لازم را برای راستی آزمایی و نظارت بر تعهدات مرتبط با هسته ای در کل طول دوره آن تعهدات، آنطور که در برجام تعریف شده است (بند 3)، انجام دهد؛

به صورت دوره ای شورای حکام را و به موازات، آنطور که مناسب است، شورای امنیت را در جریان اجرای تعهدات ایران، آنطور که در برجام تعریف شده است (بند 4)، قرار دهد؛

هرگاه مدیر کل دلایل معقولی برای تصور اینکه مورد نگرانی ای وجود دارد که مستقیما اجرای تعهدات مرتبط با هسته ای ایران را تحت تأثیر قرار می دهد، به شورای حکام و به موازات به شورای امنیت، آنطور که در برجام تعریف شده است (بند 4)، گزارش دهد؛

هرگاه آژانس راستی آزمایی کرد که ایران اقدامات مشخص شده در بندهای 15.1 تا 15.11 ضمیمه 5 برجام (بند 5) را انجام داده، آن را به شورای حکام و به موازات به شورای امنیت، گزارش دهد؛

هرگاه آژانس به جمع بندی مبسوط مبنی بر اینکه تمام مواد هسته ای داخل ایران در فعالیت های صلح آمیز هستند (بند 6)، آن را به شورای حکام و به موازات به شورای امنیت، گزارش دهد.

شورای امنیت همچنین درخواست کرده است که آژانس و کمیسیون مشترک «در جایی که مناسب است، آنطور که در برجام مشخص شده، با هم رایزنی و تبادل اطلاعات» کنند.

ب. 1. درخواست برگزاری نشست شورای حکام

با توجه به موارد فوق، مدیر کل درخواست کرده است که شورای حکام روز 25 آگوست 2015 برای بررسی پیامدهای مفاد مربوط به قطعنامه برای آژانس و پیشنهاد مدیر کل برای اصلاح برنامه و بودجه 2016-2017 آژانس با توجه به برنامه کلان 4 و با توجه به آغاز اجرای راستی آزمایی و نظارت در ایران که از مدیر کل در آن قطعنامه خواسته شده، تشکیل جلسه دهد.

ج. پیامدهای قطعنامه شورای امنیت برای آژانس

ج. 1. راستی آزمایی و نظارت آژانس

آژانس به فعالیت های راستی آزمایی منطبق با موافقتنامه پادمان های ایران، ادامه می دهد. همانطور که در برجام تعریف شده، ایران موارد زیر را به آژانس اطلاع خواهد داد (ضمیمه 1، بخش L برجام):

اجرای موقت پروتکل الحاقی توافق پادمانی این کشور منطبق با بند 17 (b) پروتکل الحاقی، موکول به بعد کردن لازم اجرا شدن آن و نهایتا تلاش برای تصویب و لازم الاجرا شدن آن بر اساس نقش رئیس جمهور و مجلس (پارلمان)؛

اینکه به طور کامل کد اصلاحی 3.1 ترتیبات فرعی توافقنامه موافقتنامه پادمان هایش را تا زمانی که موافقتنامه پادمان اجرایی بماند، اجرا می کند.

راستی آزمایی و نظارت آژانس بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران آنطور که در برجام آمده است، بدون پیش داوری در مورد موافقتنامه پادمان های ایران و همچنان پروتکل الحاقی، است.

مدیر کل، مشروط بر اجازه شورای حکام، راستی آزمایی و نظارت لازم بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران آنطور که در برجام تعریف شده (بند 8.i) و منطبق با اعمال پادمانی استاندارد آژانس، انجام خواهد داد. این فعالیت های راستی آزمایی و نظارت در «روز اجرا»، آغاز می شوند. آژانس برای تسهیل این اقدامات، بین انجام اقدامات «آماده سازی»، بین «روز تصویب» و «روز اجرا» نیاز خواهد داشت.

ج. 2. کمیسیون مشترک

همانطور که در فوق اشاره شد (بند 8)، از آژانس و کمیسیون مشترک خواسته شده است تا «در جایی که مناسب است و آنطور که در برجام مشخص شده، رایزنی و تبادل اطلاعات» کنند. رایزنی و تبادل اطلاعات بین آژانس و کمیسیون مشترک مشخص شده در برجام، بدین شرح است:

(الف) تبادل اطلاعات:

انتظار می رود که آژانس به کار گروه کمیسیون مشترک گزارش دهد که ساخت رآکتور به روز شده اراک، منطبق با طراحی نهایی تأیید شده، است (ضمیمه 1، بخش B.6).

انتظار می رود که آژانس محتوای طرح غنی سازی و تحقیق و توسعه غنی سازی را آنطور که به عنوان بخشی از اعلامیه ابتدایی پروتکل الحاقی از سوی ایران ارائه شده، با اعضای کمیسیون مشترک به اشتراک بگذارد (ضمیمه 1، بخش I.52).

انتظار می رود که آژانس اطلاعات مربوط به طرح های ارائه شده به کمیسیون توسط کشورهای که به دنبال شرکت در تأمین، فروش یا انتقال موارد مرتبط با هسته ای به ایران را از هماهنگ کننده کمیسیون مشترک دریافت کند (ضمیمه 4، بخش 6.4.1).

(ب) شرکت در دیدارها:

آژانس ممکن است برای شرکت در نشست های کارگروه تدارک کمیسیون مشترک به عنوان یک ناظر، دعوت شود (ضمیمه 4، بخش 6.4.6).

آژانس به دریافت اطلاعات از کمیسیون مشترک که نسبت به اجرای راستی آزمایی و نظارت بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران، آنطور که در برجام آمده، دارای مسئولیت است، نیاز خواهد داشت. ممکن است که از آژانس برای شرکت در دیدارهای دیگر کمیسیون مشترک به عنوان یک ناظر، درخواست شود.

د. منابع اضافی مورد نیاز آژانس

فعالیت های راستی آزمایی و نظارت که به صورت مصرح در فوق از آژانس درخواست شده (بندهای 4، 10 و 11) هزینه هایی افزون بر بودجه عادی، به آژانس تحمیل می کند، که در ذیل آمده است. تمامی نیازمندی های منابع تا پایان سال 2016، از محل منابع فرابودجه ای تأمین خواهد شد.

هزینه های تخمینی برای دوره پیش از «روز اجرا» به شرح زیر است:

ماهانه 0.80 میلیون یورو برای هزینه های ادامه اقدامات لازم برای راستی آزمایی و نظارت بر تعهدات ایران در برنامه اقدام مشترک، در دوره بین 1 اکتبر 2015 تا «روز اجرا»، که از محل منابع فرابودجه ای، تأمین می شود؛

ماهانه 0.16 میلیون یورو برای اقدامات آماده سازی مربوط به راستی آزمایی و نظارت بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران، در دوره بین «روز تصویب» (18 اکتبر 2015 یا زودتر) و «روز اجرا»، که از محل منابع فرابودجه ای تأمین می شود.

منابع اضافی لازم برای فعالیت ها در ایران از «روز اجرا» به بعد، سالانه 9.2 میلیون یورو تخمین زده می شود. این تخمین، شامل سالانه 3.0 میلیون یورو برای اجرای موقت پروتکل الحاقی و سالانه 6.2 میلیون یورو (که سالانه 2.2 میلیون یورو آن مربوط به هزینه های بازرسان است) برای راستی آزمایی و نظارت بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران، آنطور که در برجام تعریف شده، است. پیش بینی می شود فعالیت های مربوط به ارزیابی دوم (برجام)، برای 15 سال مقتضی باشد.

هزینه های اجرای موقت پروتکل الحاقی ایران (سالانه 30 میلیون یورو) و هزینه بازرسان دخیل در راستی آزمایی و نظارت بر تعهدات مرتبط با هسته ای ایران (سالانه 2.2 میلیون یورو)، مجموعاً سالانه 5.2 میلیون یورو، در بودجه عادی 2016، تخصیص نیافته اند و بنابراین، لازم است تا از محل منابع فرابودجه ای، تأمین اعتبار شوند. مدیر کل قصد دارد در طول آماده سازی برای به روزرسانی بودجه آژانس برای سال 2017، با کشورهای عضو در مورد پیامدها بر بودجه عادی 2017 و فراتر از آن، رایزنی کند.